

dobro izpeljal. Dragi Vinko! Sedaj ne bomo več slišali tvojega močnega donečega glasu ne iz cerkvenega kora in ne raz društvenega odra, zato ti pa želimo, da se sedaj z angelji veselíš in raduješ v svetih nebesih, da z njimi prepevaš ono veličastno angelsko pesem „Slava Bogu na višavi in mir ljudem na zemlji!“

Ne rezani kamen, ne lavorov šop,
Ne kaže ne pravi, kje njegov je grob.
Le prosta pravljica naj ta ne molči,
Naj prosta pravljica junaka slavi!

Na polju časti in slave sta izdahnili svoji junaki duši brata Miha in Jožef Polanko iz Koprivnice. Bila sta spoštovana in vrla mladeniča.

V daljni tujini je našel v boju za domovino dne 4. julija t. l. popoldne ob 4. uri, od sovražne granate zadet, prerano smrt Matija Rajh, doma iz Pavlovec pri Ormožu. Za njim žalujejo neutešljivi starši, brat, sestre, drugi sorodniki ter mnogobrojni prijatelji in znanci. Bil je vzgleden sin in brat, navdušen vojak, zvest prijatelj, živahen družabnik, postrežljiv in prikupljiv. Vsakomur, kdor ga je poznal, bo ostal v prijaznem spominu.

Padel je Al. Voglar iz obč. Winterovec, župnika Sv. Urban pri Ptuj. Bil je priden, vzoren mladenič, za to čutilo starši in drugi močno njegovo izgubo. Sel je po zasluženosti plačilo k Vsemogočnemu, pri katerem naj izprosi tudi za nas srečno večnost in veselo svidenje nad zvezdami!

Iz Dramelj se nam piše: Stevilo naših vojakov se je zopet skrcilo za štiri. Padli so: mož M. Šelih in fanta Stefan Belak in Alojz Močnik iz Dobja ter Jani Janez Preložnik iz Svetelke.

Vsem slovenskim žrtvam bodi trajen spomin!

O miru.

Četverosporazum se ni odgovoril na našo mirovno ponudbo. V četverosporazumih državnih zbornicah so sicer ministri govorili zelo odklonilno, toda počakajmo vendar le, če bo tudi njih skupen odgovor tako izpadel. Med tem je namreč že tudi Severna Amerika posegla vmes zaradi miru.

Predsednik Severnoameriških Zveznih držav Wilson je na vse vojskujoče države poslal vabilo, da se naj poljske prilike, pri kateri bi mogle vse države povedati, pod katerimi pogoji so voljne končati vojno in kako se hočejo zavezati, da v prihodnje ne pride več do tako strašnega krvoprelitja. Kje in kako se najde taka prilika, je Wilsonu vseeno, toda okolščine bi morale biti take, da vsaka država lahko prostodušno pove svoje mnenje.

Četverosporazum seveda se tudi na ta Wilsonov predlog ni odgovoril. Pač pa je odgovorila naša vlada in zavezniki.

Naša vlada in zavezniške vlade so odgovorile, da z veseljem pozdravljajo ameriški predlog, ker se popolnoma krije s tem, kar smo tudi mi predlagali, namreč da se ustvarijo podlage za trajen mir. Ker Severna Amerika prepušča vojskujočim državam, da same najdejo sredstva in pota za tak razgovor, smatramo mi in zavezniki kot najprimernejšo pot, da se zastopniki vojskujočih držav neposredno in osebno razgovorijo, torej brez posredovalcev. Za to predlagamo v smislu naše mirovne ponudbe z dne 12. t. m., da stopijo zastopniki vojskujočih držav kmalu skupaj v kakem kraju nepristranskega ozemlja. Tudi smo pripravljene, kakor želi Amerika, da se kar po vojski razgovarjamo, kako bi se v bodoče dale za braniti take strašne vojske.

Svica je poslala na vojskujoče države poslanico, v kateri naznanja, da podpira želje predsednika severnoameriških Zveznih držav. Svica bi bila srečna, ako bi mogla na kak način koli pripomoči do velikega cilja.

Papež je dne 24. t. m. sprejel kardinalski zbor,

lega. Spomnil sem se, da je danes Gospodov dan in glas brona vabi vernike v hram božji. Urno sem ostavil mrzlo, pusto sobo in hitel za nebesko vabečim glasom zvona. Nekaj streljajev za gradom sem zapazil kapelo, raz katere je zvončkal tako milo tolažilno.

Hram božji je bil poln vernikov, ki so v ponižno klečeči glasni molitvi čakali najsvetejše daritve. Taga pogleda na ta v prahu ponižnosti in srčne udanosti klečeči in moleči človeški rod ne zabrim nikdar. Tudi jaz sem zdrknil na kolena in molil z ljudstvom vred vneto-goreče.

Pristopil je k oltarju rimsko-katoliški duhovnik in grla vseh vernikov so zapela tako žalostno donečo poljsko mašno pesem, da so celo mene obile solze. Dozdeva se mi še danes, da je bilo v isto pesem vloženo vse gorje tedaj še nepoznane svetovne vojne. Ta sv. daritev, molitev in petje tega ljudstva je podprlo moje po slabo prebiti noči potrto srce z močeno tolažbo. Pozabil sem na mokro obleko in prazno sobo, ker dozdevalo se mi je, da klečim v slovenski domači romarski cerkvi.

V tem pusto-praznem gradu smo bivali kakih osem dni. Zbili smo si postelje, stole in mize ter se čutili zadovoljno-domače. Obhajali smo tamkaj 18. avgust s sv. mašo na prostem, z veliko parado in okusno-bogatim obedom. Drugega dne pa smo dobili povelje, nastopiti pohod v prvo bitko.

(Dolgo prihl.)

pred katerim je govoril, da se bo naprej trudil in ne bo opešal v delu za mir. Naj bi ga poslušale vse države ter ustavile dogodke, ki uničujejo ljudstva.

To so vsi koraki, ki so se zares storili v zadnjem času za mir. To je uradno pribito. Vse, kar pa več pripadajo listi, so le mnenja posameznih časnikov in politikov. In kaj je naše mnenje? Da se bo nit, ki drži do mira, plela naprej. Včasih bo sicer drobnša, včasih debelejša, a utrjala se ne bo več. Mi gremo miru nasproti, toda sedaj še z zelo počasnimi, opreznimi koraki. Spremljajmo mirovna prizadevanja, kakor želijo sv. Oče, z gorečimi molitvami za popoln uspeh.

Rumunsko bojišče.

V Dobruči so bolgarske čete dosepele že do spodnjega toka Donave in so zasedle mesti Tulcea in Isaceea (blizu izliva Donave). Naši težki topovi obstreljujejo ruski breg Donave. Sovražnik ima zaseden v Dobruči le še ozek kot ozemlja med Braila in Isaceea. Rusko in rumunsko paroplovstvo po Donavi je ustavljeno.

Na rumunskih tleh med sedmograško mejo in Donavo in sicer na črti Braila-Rimnicul-Sarat-severovzhodno obmejno gorovje, se je razvila te dni zopet večja bitka. Naši so na več mestih prodrli sovražno fronto in prodirajo v severovzhodni smeri proti glavni sovražni obrambni črti ob Seretu, kjer organizirajo Rusi in Rumuni glavni odpor.

Ogromen vojni plen.

Plen, ki so ga v vojski naše armade odvzele sovražnikom, je mogoče določiti le približno, ker je bilo vpleteno vojno gradivo čisto uporabljeno takoj zopet proti sovražniku. Navesti je mogoče torej samo število v naše kraje odvedenega plena. Že pred rumunsko vojno je znašal plen daleč najl. 11.000 topov z okoli 5 milijoni krogel, 3500 strojnih pušk, okoli poldrugi milijon pušk in karabink in okrog 10 tisoč municijskih vozov. K temu je prileti še do 14. decembra vračunjeni zelo bogati rumunski plen, in sicer okrog 500 topov, 400 strojnih pušk, 200.000 navadnih pušk in veliko število vojnih vozov.

Rusko bojišče.

Rusi ponavljajo svoje napade posebno na naše karpatske postojanke, a vedno brez uspeha. S temi svojimi napadi bi sovražnik rad kril pošiljanje čet na rumunsko bojišče ob Seretu.

Italijansko bojišče.

Na italijanski fronti, posebno na Krasu, je bil zadnje dni pred Božičem hud obojestranski artilerijski ogenj. Iz izjav vojskovodje generala Borojeviča v listih preveva naše armadno vodstvo upanje na ugoden potek bodočih bojov na Krasu. — V južni Adriji je del našega manjšega brodovja v noči od 22. na 23. decembra uspešno napadel tamonjske italijanske brodovje. Uničili smo tri sovražne ladje, več pa poškodovali.

Naši rušilci v boju z italijanskimi ladjami.

V noči od 22. na 23. t. m. so štirje naši rušilci v Otrantskem prelivu (spodnja Adrija) potopili po topovskem boju dva oborožena stražna parnika. Na povratku jim je zastavilo pot najmanj šest sovražnih rušilcev mogočnejšega in hitrejšega tipa. Naši so predrli sovražno ladijsko črto. Nako je prišlo do srčitega topovskega boja, pri čemer je en sovražni rušilec ostal razbit na bojišču, trije drugi bili zadeti večkrat in bližnje razdalje in poginili v beg, med njimi en rušilec še mogočnejšega, neznanega tipa. Izmed naših rušilcev je bil eden zadet dvakrat na dimnik, drugi enkrat v zgornjem delu. En mož je mrtev, nobeden ranjen.

Le trdnoverni ostanejo v vojski mirni.

Janez Hajnshek od Sv. Petra na Medvedovem selu piše s tirolskega bojišča č. g. župniku Gomilseku:

Srčen pozdrav iz bojnega polja in se lepo zahvalim za vaše I. družbeno pismo. Prejel sem ga že dne 10. novembra. Odgovorim vam pa na njega danes, ko praznuje god sv. Stanislav, naš patron. Č. g. župnik! Jako me je razveselilo, da se še spominjate v ljubi domovini na nas vojake, ki smo dan in noč pripravljeni žrtvovati svoje življenje za njo. Res je in to se pozna najbolj tukaj, da je v prvi vrsti vera potrebna. Vsak, ki vere nima, je podoben blaznemu in je vreden usmiljenja. Takih pa žalibog ne manjka in tudi vojska ne bo zmodrila vseh. Bogu moram biti hvaležen, da me še tako dolgo varuje. In kolikokrat sem že mislil: zdaj in zdaj bo padla ka-

kšna granata preblizu ali celo v mene. Ali On je čuval nad menoj. Kadar so živžgale in se zarivale pred menoj ob strani in za menoj, takrat sem si samo mislil: Kakor bo božja volja, tako bo in se nisem bal prav nič. Tisti pa, ki nima nič vere, začne rohneti in preklinjati vse, kar mu pride na jezik. A ta, ki ni trden v veri, se začne tresti in skrivati, ako je le mogoče. Le trdnoverni ostanejo mirni. Zafaljujem se vsem družbenikom za pozdrave in vračam enako srčen pozdrav vsem.

Macedonsko bojišče.

Po poročilu švicarskih listov je četverosporazum sklenil poslati 100.000 mož svežih čet na macedonsko bojišče. Ista poročila tudi pravijo, da se je podal srbski kralj Peter v spremstvu srbskega prestolonaslednika na fronto severno od Bitolja, kjer je imel nagovor na srbske čete, v katerem je rekel, da je zavzet, e Bitolja prvi korak za uresničenje srbskih želj. Na mir se bo mislilo še le takrat, ko bo Srbija očiščena od sovražnika.

Francosko bojišče.

Anglija je poslala v zadnjih dneh šest novih divizij na francosko bojišče. Ker je tudi Francija poslala na fronto nekaj divizij svežih čet, 12 oddelkov novih letal ter 100 novih velikanskih topov, sklepajo francoski listi, da bo prišel novi francoski vrhovni armadni poveljnik general Nivelle s splošno in velikopotezno ofenzivo. Temu nasprotno pa pravijo nemška uradna poročila, da je smatrali veliko bitko ob Sommi za sedaj za zaključeno, ter da pred spomladjo ne bo prišlo na francoskem bojišču do večjih vojnih podvzelej.

Življenjepis novih ministrov.

Grof Cernin.

Naš novi zunanji minister grof Cernin je star 44 let in se prišteva med najmožnejše avstrijske visoke državnike. Do izbruha vojske z Rumunijo je bil avstrijski poslanik v Bukarešti. Madžari so ga ob vpadu Rumunov na Sedmograško v ogrski zbornici ostro napadali, češ, da ni pošiljal iz Rumunske zanesljivih poročil o tamonjem položaju pred vojsko. Pozneje pa se je dokazalo, da je grof Cernin našo vladu pravilno obveščal. Grof Cernin pripada k stari nemško-češki plemenitaški rodbini. Bil je zaupnik rajnega prestolonaslednika Franc Ferdinanda, kateri je pogosto bival kot lovski gost na njegovem gradu Vinar. Grof Cernin je odločen katoliški mož, ki posebno rad podpira katoliško časopisje.

Grof Klam-Martinic.

Novi avstrijski ministrski predsednik grof Henrik Klam-Martinic je bil rojen 1. januarja l. 1863. Njegov oče, Rihard grof Klam Martinic je bil nekdanji podpredsednik avstrijske državne zbornice. Novi ministrski predsednik je bil spremljevalec rajnega nadvojvode Franca Ferdinanda na njegovem svetovnem potovanju in se ga je tudi pozneje smatralo kot osebnega prijatelja rajnega prestolonaslednika. Grof Henrik Klam-Martinic je bil izvoljen kot zastopnik veleposestva v češki deželni zbor leta 1894, leta 1902 je bil imenovan za dosmrtnega, nekoliko pozneje pa za dednega člana avstrijske gosposke zbornice, kjer se je pridružil desnic zbornice. Dolgo vrsto let je bil stalen član delegacij, kjer se je posebno zanimal za vprašanja oborožene sile naše države. Odkar je leta 1909 postal namestnik načelnika kluba konzervativnih veleposestnikov v češkem deželnem zboru, je stopil pri posredovalnem delu tega kluba med Čehi in Nemci opetovano v ospredje. Ko je bil leta 1913 kot naslednik grofa Thuna izvoljen za predsednika desnice, je dobil tudi upliva na parlamentarno politiko. Tako je n. pr. bil poročevalec o kompromisu, ki ga je dogovorila skupna komisija obeh državnih zbornic glede finančnega načrta meseca januarja 1914. V zadnjem času se je živahno vdeleževal prizadevanj, da se v Avstriji zopet upostavi parlamentarično življenje. Odkar je izbruhnila vojska, je opravljal vojaško službo kot kavalerijski ritmojster. Dne 31. oktobra 1916 je postal v Koerberjevem kabinetu poljedelski minister.

Novi trgovinski minister dr. Urban.

Novi trgovinski minister dr. Urban je star 60

let. Rojen je bil v Pragi kot sin nemških staršev. Njegov oče je bil leta 1848 praški župan. Že v pričetku 80 let preteklega stoletja se je novi trgovinski minister začel udeleževati narodnostnih bojev med Čehi in Nemci kot zastopnik čeških Nemcev in je igral ter še igra sedaj v teh bojih vodilno politično vlogo. Leta 1911 je postal finančni referent v češkem deželnem zboru. Dr. Urban je bil do razpusta češkega deželnega zbora namestnik deželnega maršala na Češkem. Po očetu je podedoval poldrugo stoletje staro pivovarno in je torej po poklicu pivovarnar.

Minister dr. Baernreither.

Dr. Jožef Marija Baernreither je bil rojen leta 1845 v Pragi. Po vseučilišnih študijah je vstopil v državno službo, kjer je ostal, dokler ni bil leta 1885 izvoljen v državni zbor. V Thunovem ministrstvu je bil leta 1898 trgovinski minister. Ko je Thunovo ministrstvo odstopilo, je bil imenovan za člana gospodarske zbornice. Dr. Baernreither pripada nemško-nacionalni stranki, katera ga prištevata med svoje najodličnejše pristaje.

Notranji minister Handel.

Novi minister notranjih zadev Erazem baron Handel je bil cesarski namestnik na Gornjem-Avstrijskem. Ko je notranji minister princ Hohenlohe šel na dopust, se je baronu Handlu poverilo začasno vodstvo notranjega ministrstva. Dobil je nalogo, da izdela postavne predloge o novi uredbi v Avstriji. Ko je po Stürgkhovi smrti prišel na krmilo Körber, se je baron Handel vrnil na svoje poprejšnje mesto v Linc.

Pravosodni minister dr. Jožef baron Schenk.

Dr. Jožef baron Schenk, sedanjí pravosodni minister je bil tretji senatni predsednik pri upravnem sodišču in je odlikovan z raznimi redovi.

Tedenske novice.

Cesarska dvojica je obhajala Božič na gradu Rajhenau pri Dunaju, kjer je ostala v nedeljo in na božični praznik. Na Stefanovo sta se cesar in cesarica z otroci vrnili na Dunaj. V Rajhenauju je bilo za vsakega cesarjevega otroka pripravljeno posebno božično drevesce.

Kako živi in dela cesar Karel I. Cesar Karel vstane vsak dan zgodaj v jutro. V Senbrunnu se udeležijo sv. maše, nato pa zajtrkuje. Cesarska dvojica se nato v samodrečo odpelje v cesarski grad. Letam sprejema cesar mnogokrat že ob 7. uri zjutraj razne dostojanstvenike, ki mu poročajo o tekočih zadevah. Audijence trajajo mnogokrat od ranega jutra do poznega večera. Tudi cesarica prebije večji del dneva na dvoru in se udeležijo obeda ob cesarjevi strani. Po obedu se podasta cesar in cesarica malo časa na sprehod v del vrta, ki je za drugo občinstvo zaprt. Nato dela cesar navadno do 8. ure zvečer. Ako se cesarska dvojica nahaja do 10. ure v cesarskem gradu, večerjata tam. Ako pa se odpeljeta poprej v Senbrunn, pa jima tam pripravi večerjo.

Obleka cesarice Cite za kronanje v Budimpešti je že skoraj končana. Obleka je iz težke bele svile z zlatom pretkana, po vzoru ogrske gala-obleke. Obleka stane 100.000 K. Zunanja suknja je dolga 4 metre. Obleko za kronanje so cesarici Citi naročile in podarile ogrske plemenitaške gospe. Budimpeštanski krojač za ženske obleke je v soboto, dne 23. t. m., prinesel obleko na Dunaj, da je cesarica Cita poskusi. Pri oblečeninah in vzeninah za cesaričino obleko je delalo 14 dni 50 gospoj in več šivilj ter 4 odlični krojaški mojstri.

† Solska sestra Benedikta Zupančič. V Imotskem v Dalmaciji je dne 21. decembra umrla č. sestra Benedikta, rojena Roza Zupančič iz III. reda sv. Frančiška Asiškega. Rojena je bila dne 12. oktobra 1891 v Ljubljani. Pogreb se je vršil dne 23. decembra. N. p. v. m.!

Prijatelj Slovencev umrl. V Badnu pri Dunaju je v četrtek, dne 21. decembra, umrl bivši srednještajerski deželni in državni poslanec Matija Kaltenegger, star 73 let. Kaltenegger je bil samouk in je obiskoval samo tri razrede ljudske šole, a se je vendar tako odlikoval, da je bil več desetletij eden najboljših političnih voditeljev katoliškimislečih štajerskih nemških kmetov. V državni zbor je bil izvoljen že dne 2. junija 1891, pri naslednji volitvi meseca marca 1891 je bil zopet izvoljen z večino 215 glasov. Njegova najhujša nasprotnika sta bila Karl Morre in baron Rokitsky. V državnem zboru je kot odločen katolik in pristaš konzervativne stranke se potegoval z veliko vneto za versko šolo. Meseca julija 1895 je v državnem zboru v proračunski razpravi odobravala ustanovitev slovenske gimnazije v Celju. Radi tega so ga njegovi nemško-nacionalni neprijatelji pozneje hudo napadali. Kaltenegger je bil lastnik mlina in posestva v Gornji Andriji pri Gradcu. Prijatelju Slovencev svetila večna luč!

Novi vpoklici črnovojniških zavezanec. Črnovojniški zavezanec, rojeni v letih 1870—1872, ki so bili pri prebiranjih spoznani za sposobne za vojaš-

ko službo in ki niso bili na določeni ali na nedoločeni čas oproščeni od vojaške službe, morajo dne 10. januarja 1917 nastopiti vojaško službo. Črnovojniški zavezanec imenovanih letnikov, ki bodo pri naknadnih prebiranjih po 10. januarju 1917 spoznani sposobni za vojaško službo, morajo v 48 urah po prebiranju nastopiti vojaško službo. Vsak vpoklicani črnovojniški zavezanec naj prinese seboj par dobrih čevljev, potrebno volneno perilo, kot nekaj nogavic, robcev, srajc, spodnjih hlač itd., nadalje žlico, vino, ce in nož, kovinasto posodo za jedila in dve krtači.

Oprostitev mlekarjev. Iz zanesljivega vira smo izvedeli, da je vojaška oblast v sporazumu s politično oblastjo oprostila v zadnjem v času več črnovojniškov, ki so se zavezali, da bodo posiljali mleko svojih krav vojaštvu ali javnim preskrbovalnim uradom. Tako je bil te dni oproščen črnovojniške službe posestnik, ki ima pet krav in se je zavezal, da bo pošiljal oblasti vsak dan najmanj 10 litrov mleka. Prošnja se napravi potem c. kr. okrajnega glavarstva na c. in kr. vojaško poveljstvo v Gradcu.

Odlikovani Slovenci pri brigadnem topniškem poveljstvu na severnem bojišču: Železni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je dobil četovodja Karel Jenčič, trgovec v Loki pri Zidanem Mostu. Zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje so dobili: Andrej Mikuš, Črni vrh, Idrija; Valentin Goldnik, Sv. Mihael nad Mozirjem; Florjan Novak, Kalobje; Ivan Ribič, Maribor; Jakob Pernek, Ptuj; Franc Keber, Medana.

Slovenski vjetniki v Italiji. Dobili smo sledečo dopisnico iz italijanskega vjetništva: Voščilo za Novo leto 1917 pošiljamo iz italijanskega vjetništva vsem domačim, znancem in vsem bralcem tega lista. Čepin Martin, četovodja, doma iz Zagorja, Hudovernik Albin, Kosi Ivan, Novak Ivan, Lasbajer Ant., Jožef Kumer, Oslak Franc, Puher Anton, Jurij Veselič, Speglič Simon, Ronja Rudolf, Šiško Rudolf, Franc Lukman, Franc Ozmeč, Higler Alojz, Klajnshek Ivan, vsi od 87. pešpolka.

Kdo kaj ve? Klančnik Janez, doma iz Smartna ob Paki, se pogreša od 20. avgusta t. l. Imenovan je služil pri dragonskem polku št. 5, 4. eskadron, vojna pošta št. 213, na gališki fronti. Ako kdo kaj ve o njem, se prosí, da naznani to Francu Klančniku, tajniku v Smartnem na Paki, pošta Rečička vas na Paki, Savinjska dolina.

Mrtvi se oglašajo. Jožef Klemenčič iz Savec pri Sv. Tomažu se je po 19 mesecih oglašil iz ruskega vjetništva v guberniji Perm. — Naslednje poročilo bo menda marsikateremu obudilo upanje, da se bo videl svojega dragega, katerega je imel morebiti že za rajnega: Anton Robar, posestniški sin v Levcu, občina Zabljek pri Laporju, je služil pri 26. domobranskem pešpolku, 3. stotniji. Vpoklican je bil o mobilizaciji leta 1914. Zadnje pismo je pisal svojim sorodnikom iz pota v Galicijo, od takrat pa ni bilo mogoče ničesar več izvedeti o njem, ne od Rdečega križa, pa tudi ne od drugih, za to postavljenih uradov. Njegovi sorodniki so ga že imeli za pokojnega. Dne 16. t. m. pa je prišlo pismo na očeta, v katerem piše, da je še zdrav in da se nahaja v ruskem vjetništvu v guberniji Kijev.

Desetletnica v naši tiskarni. Dne 1. januarja 1917 preteče deset let, odkar ima naša tiskarna prvi črkostavni stroj, s katerim se stavi „Slovenski Gospodar“ in „Straža.“ Nekdaj so se morali listi staviti z navadnimi črkami „na roko“, kar je zahtevalo mnogo več časa in več stavcev. Stroj pa črke kar v celih vrstah sproti vliva in je s tem delo mnogo prej končano. S strojem postavi en stavec toliko, kakor trije drugi stavci na roko. Od časa, ko si je tiskarna nabavila črkostavni stroj, se je število „Gospodarjevih“ naročnikov izvanredno povzdignilo. Koncem leta 1906 je štel „Slovenski Gospodar“ okoli 7000 naročnikov. Danes pa je število naših naročnikov že prekoračilo število 30.000. Pri omenjenem stroju je vseh deset let zaposlen stavec gosp. Karel Stržina.

Slepec-organist. V Ernovžu pri Spielfeldu imajo organista Jožefa Hölzl, ki je že od nekdaj popolnoma slep. Hölzl se je v nekem zavodu za slepce naučil igrati na orgle. Zupljani so z njim zelo zadovoljni. Letos je slepec-organist prav pridno nabiral za Rdeč križ in vojne namene. Po opravljeni službi na koru je šel navadno na cerkveni trg in v razne gostilne in je tako nabral v kratkem času v dobrodelne namene 1500 K.

Za otroško varstvo in mladinsko oskrbo. Cesarski namestnik grof Clary nam piše: Po zaključku posvetovanj med vpoštevimi mesti radi ustanovitve štajerskega deželnega mesta c. kr. avstrijskega vojaškega vdovskega in sirotinskega sklada ter za otroško varstvo in mladinsko oskrbo z zastopniki dunajske centrale vojaškega vdovskega in sirotinskega sklada je sedaj štajersko deželno mesto pričelo delovati; postavljen je delavski odsek, ki prične ob enem poslovati in v katerega bo v najkrajšem času izvoljenih še nekaj članov. Predsednik deželnemu mestu je ustavoma vsakodnevni c. kr. namestnik na Štajerskem, njegovi zastopniki so vsakodnevni deželni glavar, c. in kr. korni (vojaški) zapovednik in c. kr. predsednik višjega deželnega sodišča v Gradcu. Deželno mesto, ki si je stavilo za glavno nalogo, u-

ravnati na Štajerskem skrbstvo za vdove in sirote po vojaki, istočasno se pa tudi v svojem poslovalnem področju baviti z vprašanji, zadevajočimi otroško varstvo in mladinsko oskrbo, se zanaša na uspešno podpiranje od strani vseh krogov prebivalstva in na čislano sodelovanje organizirane in neorganizirane zasebne dobrotnosti. Deželno mesto posluje začasno v prostorih kuratorija štajerskega vojnega sklada, Gradec, Sporgasse 29, telefona št. 3401, in uradno predpoldne od 9. do 12., popoldne od 3. do 5. ure. V prvi polovici meseca januarja se preseli deželno mesto v Burgergasse št. 2, priključje.

Varujte svoje domove. V zadnjih časih se vedno pogostejše dogajajo tatvine in vlomi. Bodite pozorni! Hiša naj bo posebno ponotno vedno dobro zaprta z močnim zapahom in za vsak slučaj imete se tudi kaj orožja pri rokah. S sosedi se dogovorite, da pridele na čisto znamenje takoj drug drugemu na pomoč. Denarja ne imete preveč doma. Saj je posojilnica za shranjevanje denarja (sodrat) bolj varna kot domača lesena skrinja.

Slovenska trobojnica v Trstu. Ko se je nedavno mudil cesar Karel v Trstu, ga je z Narodnega doma pozdravljala slovenska (belo modro rdeča) trobojnica. Ob vsej cesti, kjer se je vozil, so ga čakali slovenski okoličani in ga viharo pozdravljali z »Živijo« in »Slava« klici.

Gospodarske novice.

Zaradi deželne doklade na vino je bilo včeraj dne 21. t. m. pri deželnem glavarju grofu Attems posvetovanje, katerega so se udeležili odposlanci vseh večjih deželnozborskih strank. Poslanec Ornik se je opravičil, ker se nahaja na počitnicah na Semeringu. Zadeva se ni gotova in se bo vršilo še eno posvetovanje. Občine in okraj, ki se niso odpovedali ugovora k centralnim uradom na Dunaj, naj to nemudoma storijo.

Oviran promet z živili. Iz pljuškega okraja se nam poroča, da žandarji strogo pazijo, da ne bi kdo po železnici, z vozom, nahrbtnikom ali vsaki drugi posodi spravil kaj živila iz okraja v drug okraj. Če zločijo koga, n. pr. volaka, ki je bil na dopustu in nosi seboj kak koveč ali nahrbtnik, ga skrbno preiščejo. Če oko postave spozna, da ima potnik „preveč“ živila seboj, se mu ista odvzame. Na postajah in drugod v okraju zaplenjena živila se pošljejo v Steratni v tamošnje tuberkule. Po našem mnenju tako zaplenjenje zasebne lasti in oviranje osebnih prostost ne odgovarja postavnim določilom. Promet, posebno osební, med okraji je vendar prost. Komur se je na ta način zgodila krivica, naj se takoj pritoži na cesarsko namestnijo. Pljuški okraj je bil zaprt proti nam kakor Ogrska. Izmedjava med okraji je tako še v dovoljenih mejah omejena.

Cemu še mlinske karte? Sedaj, ko so vojaške komisije rekviriranje žita že večinoma končale, je izdajanje mlinskih kart popolnoma nepotrebno. Komisije so itak vsakemu posameznemu posestniku natančno odmerile, koliko mu ostane zrnja do nove žetve in koliko ga mora oddati. Mlinske karte so zdaj nepotrebne, ker noben posestnik ne more dati več zrnja v mlin, kot ga ima. In vsak bo moral sam skrbeti, da bo s svojimi zalogami izhajal. Z izdajo teh mlinskih kart je bila dosedaj velika težava, ker mnogi žitni nadzorniki po cele tedne niso vrnili občinam vposlanih mlinskih kart. Nadalje je tudi določilo, da se ne sme voziti na mlin izven okraja, zdaj popolnoma nepotrebno. Kakor izvemo, se je poslanec dr. Korošec v tej zadevi v imenu Slovenske Kmečke Zveze obrnil do cesarskega namestnika grofa Claryja.

Jabolka za Gradec. V mariborskem okraju se rekvirirajo jabolka od prehranjevalnega urada pri c. kr. okrajnem glavarstvu za nakupovalni urad pri c. kr. namestništvu v Gradcu. Jabolka se plačujejo po 50 do 70 v 1 kg in se morajo za to ceno spraviti na postajo, kar je za oddaljene gorate kraje jako oteženo. Graško prebivalstvo opozarjamo na to, da je sedaj pri namestništvu veliko jabolk na razpolago.

Na Novega leta dan se sme uživati meso. Cesarska namestnija je določila, da se na Novega leta dan sme uživati meso, dasiravno pade ta praznik na brezmesni dan.

Najvišje cene za klavne svinje. Štajersko cesarsko namestništvo razglasa: Ker se dogajajo slučaj, ko se svinjski kupci pri nakupovanju klavnih svinj ne ravna po uradno določenih najvišjih cenah za klavne svinje, se vnovič opozarja na sledeče najvišje cene, različne za svinje na svinjskih sejmi in različne za prodane svinje v hlevu. Za svinje na svinjskih sejmi veljajo sledeče najvišje cene: Za svinje, kojih živa teža znaša 60—90 kilogramov in ki so namenjene, da se jih odebeli, kilogram žive teže po 6 K 12 v, za debele klavne svinje ne glede na težo, kilogram žive teže po 6 K 94 v in za mesne svinje, težke več kakor 40 kilogramov, kilogram žive teže po 4 K 80 v. Pri prodaji na hlevih pa veljajo sledeče najvišje